

Verkondiging

Gemeente, verzameld rondom Jezus Christus,

Wat haalt de huidvraatlijder die hem te hulp roept, zich in zijn hoofd? Op grond waarvan protesteert hij tegen zijn lot? Wat maakt dat hij op genezing, op heling is gaan hopen? Waarom staat hij op? Spreekt hij Jezus aan? Is die vreemde en eigenlijk absurde hoop op beter in hem geboren? Natuurlijk weten wij niet hoe lang hij al melaats was. Maar je zou toch denken dat hij zich onderhand verzoend had met zijn lot. Er is een moment dat je, zoals dat heet, je ziekte een plekje moet geven. Dat dit is wat het is. Welk bericht heeft hem bereikt? Wat kwam hem ter ore? Hoe kwam die mare van God beware me in zijn hart? Waar toch heeft hij de hoop op beter opgedaan?

Het verhaal van Jezus maakt zich breed. Steeds breder. Het gaat als een lopend vuurtje door het land van Galilea. Het begin van het evangelie volgens Marcus heeft een strakke opzet waarin geen woord teveel staat. Het gaat van het plotselinge begin van de verkondiging van de nieuwe wereld die komen zal, eerst uit de mond van Johannes de Doper en na diens overlevering uit de mond van Jezus zelf, meteen - ook zo'n lievelingswoord van Marcus - van een paar enkelingen die zich geroepen weten, naar steeds meer. De verkondiging van het koningschap van God als een weldadig zwaan-kleef-aan-effect. Steeds meer mensen raken betrokken en de demonen ruiken als eersten onraad. Hun heerschappij is gedaan.

En op grond van dit gerucht komt er een melaatse op Jezus af. Blijkbaar heeft hij lucht gekregen van het geheel andere verhaal dat met de komst van Jezus in het leven is gebracht. Alles zal niet bij het oude blijven. Er is iets nieuws begonnen, merk je het niet? In deze eerste hoofdstukken van het evangelie volgens Marcus, is deze aangetaste eigenlijk de eerste mens die na de demonen, een vermoeden van de kracht van deze zoon des mensen heeft. Hij neemt het initiatief. Hij is in zekere zin Jezus voor. Hij doet een beroep op een betere wereld, zoals in zekere zin ooit een gevangengenomen meisje uit Israël dat terwille van het verdriet dat zij in haar omgeving aantrof, ook deed.

Hij smeekt de Heer om hulp, valt op zijn knieën en roept: 'Heer, indien u wilt, kunt u mij rein maken'. Deze melaatse tekent dus protest aan. Protest tegen een verkeerde wereld. Op grond waarvan eigenlijk? Ja, eigenlijk op dezelfde grond als de grond waarop blijkbaar ook dat meisje uit Israël stond. Op grond van die God die zij als de menslievende hebben leren kennen. Hij, deze melaatse, legt zich niet langer meer neer bij de bekende en erkende tweedeling tussen haves en havenots, tussen geluks – en pechvogels en hij appelleert hoog en fel aan de orde van God. Aan zijn schepping en aan zijn beloften. Op grond daarvan durft hij het aan om te roepen. Om het niet te accepteren. Dat het zo is en dat het altijd zo zal blijven. 'Indien u wilt, kunt u mij rein maken'. Uit wat er volgt, is eigenlijk maar moeilijk op te maken wie nu eigenlijk bekeerd moet worden. Het lijkt er eigenlijk op dat het de Heer zelf is die herinnerd moet worden aan de wereld volgens God. Het is in ieder geval de aanblik van deze man en zijn roepen dat een hevige reactie van de kant van Jezus teweeg brengt. Het Griekse werkwoord dat hier gebruikt wordt heeft een hevige emotionele en

fysieke lading. ‘medelijden krijgen’, zoals de nieuwe vertaling het vertaalt, is beslist te zwak. Jezus voelt het in zijn maag. Hij wordt er kotsmisselijk van. Hij raakt emotioneel betrokken in het verdriet en het leed van deze zieke en raakt met hem in een vorm van protest. Hij neemt de bede van de man over. Hij steekt zijn hand uit, raakt hem aan en roept: ‘Ja, ik wil het. Word rein!’. Het is helemaal de vraag in hoeverre dit allemaal een rationele beslissing van Jezus geweest is. Eerder lijkt hij door de situatie overvallen te worden en doorbreekt hij - tot zijn eigen verrassing – de ook door hem geaccepteerde tweedeling tussen rein en onrein, tussen ziek en gezond. Geschreven staat dat de Heer deze melaatse aanraakte en daarmee maakt hij ook zichzelf onrein. Wordt hij deelgenoot in ziekte en ellende. En, alsof Jezus hem haast verwijt dat de melaatse hem tot een dergelijke vorm van verregaande solidariteit heeft gebracht, wordt Jezus woedend. Hij snauwt hem af en stuurt hem onverwijld, bars en boos, weg. Hij snauwt vaart ernstig de voorheen zieke af en stuurt hem - volgens de voorschriften van de wet – naar de priester om hem genezen te verklaren. Daarbij bindt hij hem op het hart om tot niemand iets te zeggen maar dat is natuurlijk een onbegonnen zaak. Het leed is al geschied. Iets was inderdaad besmettelijk. Het heet hervonden hoop en verwachting. De genezene bazuint het uit voor wie het maar wil horen en maakt zo de zaak van de Heer onmogelijk. Het dromt zozeer samen van verdrietigen en gekwetsten dat de Heer zich vanaf dat moment niet meer in het openbaar kan vertonen en gedwongen is de wijk te nemen naar eenzame plaatsen. Maar hij is gezien en wordt verdacht. Tot dusver, zo zou je kunnen zeggen, opereerde Jezus nog binnen de marges van wat maatschappelijk toelaatbaar was, binnen de marges van de wet. Dat lijkt ook de reden te zijn waarom Marcus zo nadrukkelijk vermeldt dat Jezus de genezene

instrueert naar de priester te gaan en het reinigingsoffer te brengen dat Mozes heeft voorgeschreven. Maar vanaf nu is wat de Heer doet niet langer meer maatschappelijk acceptabel. Hij is een grens overgegaan en in zekere zin heeft de melaatse hem over die grens heen geholpen. Vanaf nu is hij verdacht en vanaf dit moment meldt zich ook de maatschappelijke tegenstand. De schriftgeleerden gaan op hem loeren.

Het zwaartepunt van deze verhalen ligt in het geloof en in de hoop dat het beter wordt, dat ziekte en verdriet niet bij Gods goede schepping horen en dat ons in de verhalen van God en zijn zoon een toekomst geschetst wordt waarin geen ziekte, geen verdriet en geen dood meer is. Om ons geloof daarin op te wekken, zijn verhalen over Naäman en de melaatse geschreven. Zij doen een beroep op de wereld die komt en ons beloofd is en die krijgen zij te zien. Dat ervaren zij aan den lijve.

Maar hoe zit het nou met de wereld die er nu is? De wereld van onze werkelijkheid waarin de ziekte en het verdriet niet wordt weggedaan maar blijft?

In meest letterlijke zin geloof ik niet dat God mensen geneest. Ik denk dat met een zekere willekeur ziekte en dood onder ons huishoudt. Daarvoor heb ik teveel mensen zien sterven die dat helemaal niet wilden. Sommige mensen genezen. Dat is een reden om God dankbaar voor te zijn. Anderen sterven en dat is een reden om verdrietig of zelfs kwaad te zijn. En je kunt er natuurlijk ook vrede mee hebben. Een enkeling is het zelfs vergund om hand in hand met je liefste te sterven. Maar het blijft ook onbegrijpelijk waarom anderen ziek worden en sterven terwijl er nog zoveel te doen was.

Terwijl het leven nog helemaal niet afgerond was en de kinderen nog lang niet op hun plek. Maar waartoe deze verhalen willen oproepen is om ons niet neer te leggen bij het verdriet en de pijn waarvan zelfs in de zachtste dood sprake is. Ze niet als vanzelfsprekend te accepteren maar te hopen en te blijven hopen op God. Hij heeft ons toch iets goeds beloofd en zouden wij daar dan geen beroep op mogen doen? Indien Hij het wil, kan hij ons rein maken. Het is in ieder geval een bede waarmee Jezus zelf overstag gaat. Het is het vestigen van onze hoop op God. Op zijn daden en zijn toekomst. Ik denk dat zoiets kan en ook wel gebeurt op het ziekbed dat niet ophoudt een ziekbed te zijn en ook leidt naar de dood. Het is sterven in die hoop. Dat kan. Je kunt ook sterven en goed sterven, in deze hoop en dat verlangen. Want waarom zou de ervaring van ziekte en dood ons dit verlangen en deze hoop uit handen slaan? Dat zou alleen maar gebeuren als wij sterven, verdriet en dood als normaal zouden gaan ervaren, als behorend bij de feiten van het leven. Dit soort verhalen willen ons daarvan bevrijden. Zij zijn eigenlijk in zichzelf dat meisje uit Israël en de aangetaste mens in het Galileese land die dat niet willen geloven en die hun hoop ondanks alles op God blijven vestigen. Zij gaan ons voor in vertrouwen en roepen ook ons op om ons vertrouwen niet te laten varen. Wat zou het prachtig zijn als dat nou eens uitermate besmettelijk zou blijken te zijn.

Amen.